

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів
Міністерства охорони здоров'я України»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України» (далі – проєкт акта) розроблений з метою забезпечення здійснення реєстрації пацієнта в електронній системі охорони здоров'я, який ідентифікований як іноземець або особа без громадянства на підставі паспортного документа іноземця.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, наділені правом на отримання медичної допомоги відповідно до законодавства України та міжнародних договорів України.

Зокрема, статтею 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» встановлено, що іноземцям та особам без громадянства, які тимчасово перебувають на території України, у межах програми медичних гарантій держава забезпечує оплату необхідних медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням екстреної медичної допомоги.

Крім того, статтею 2 Закону України «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України» передбачено право громадян Республіки Польща на безоплатну медичну допомогу в державних і комунальних закладах охорони здоров'я на тих самих умовах, що і для громадян України.

За даними Державної міграційної служби України, станом на 31 грудня 2025 року в Україні на законних підставах перебувало понад 350 тис. іноземців та осіб без громадянства, що обумовлює необхідність забезпечення можливості належного обліку наданої таким особам медичної допомоги та ведення відповідної медичної документації в електронній системі охорони здоров'я.

У зв'язку з цим виникає потреба у забезпеченні можливості реєстрації таких осіб у Реєстрі пацієнтів центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я та ведення щодо них електронної медичної документації.

Водночас для забезпечення чистоти, актуальності та консистентності даних у центральній базі даних ЕСОЗ, а також запобігання внесенню недостовірних відомостей, проєктом акта передбачається удосконалення механізмів верифікації даних, що містяться в реєстрах системи.

При цьому додаткові видатки державного бюджету на реалізацію положень проєкту акта у наступних бюджетних періодах не потребуватимуться.

У 2025 році в межах розвитку функціональності центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я вже було забезпечено розроблення

програмного забезпечення щодо пацієнтів, які ідентифіковані як іноземці. Відповідні роботи здійснювалися в межах розвитку електронної системи охорони здоров'я та профінансовані у межах наявного фінансового забезпечення розвитку ЦБД ЕСОЗ.

Проект акта не передбачає створення нових інформаційно-комунікаційних систем або окремих програмних продуктів, а спрямований на нормативне врегулювання та використання вже реалізованого функціоналу електронної системи охорони здоров'я.

Запровадження змін, передбачених проектом акта, потребує забезпечення належної організації взаємодії між центральною базою даних ЕСОЗ, медичними інформаційними системами, підключеними до неї, а також суб'єктами, які здійснюють ведення та обробку відповідних даних в ЕСОЗ.

Крім того, набрання чинності проектом акта через три місяці з дня її опублікування обумовлене необхідністю забезпечення адаптації внутрішніх процесів суб'єктів у сфері охорони здоров'я до нових механізмів реєстрації та верифікації даних щодо іноземців та осіб без громадянства, а також забезпечення належної організації інформаційної взаємодії між учасниками відповідних процесів.

Реалізація положень проекту акта здійснюватиметься в межах наявних бюджетних асигнувань, передбачених на забезпечення функціонування та розвитку центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я, та не потребуватиме додаткових видатків державного чи місцевих бюджетів. При цьому на поточний та наступні бюджетні періоди додаткові видатки на розвиток окремого програмного забезпечення або створення нових інформаційно-комунікаційних систем не передбачаються, а подальше забезпечення реалізації відповідних процесів планується здійснювати виключно в межах наявного фінансового забезпечення функціонування ЕСОЗ.

З огляду на зазначене проектом акта передбачається, що вона набирає чинності через три місяці з дня її опублікування.

Реалізація положень проекту акта дозволить забезпечити належний облік медичних послуг, наданих іноземцям та особам без громадянства, у тому числі громадянам Республіки Польща, які наразі не можуть бути повноцінно зареєстровані в Реєстрі пацієнтів ЕСОЗ, а також сприятиме формуванню достовірних даних щодо обсягів медичних послуг та обґрунтуванню потреби у їх фінансуванні.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується внести зміни до:

Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 19 березня 2018 року № 503, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2018 року за № 347/31799;

форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України 19 березня 2018 року № 503, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 21 березня 2018 року за № 347/31799;

Порядку ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 30 листопада 2020 року № 2755, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 січня 2021 року за № 44/35666.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров'я”;

Закон України “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення”;

Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”;

Закон України “Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України”.

Постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проєкту акта здійснюватиметься в межах наявних бюджетних асигнувань, передбачених на забезпечення функціонування та розвитку центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я, та не потребуватиме додаткових видатків державного чи місцевих бюджетів.

У 2025 році в межах розвитку функціональності центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я вже було забезпечено розроблення програмного забезпечення щодо пацієнтів, які ідентифіковані як іноземці. Відповідні роботи здійснювалися в межах реалізації заходів з розвитку електронної системи охорони здоров'я та були профінансовані за напрямом «Доопрацювання ЦБД ЕСОЗ (розширення її функціоналу) в частині реєстрів та програмних модулів» за бюджетною програмою КПКВК 2308060 «Реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення». При цьому на поточний та наступні бюджетні періоди видатки передбачені виключно на забезпечення функціонування та адміністрування центральної бази даних ЕСОЗ, а подальша реалізація положень проєкту акта здійснюватиметься в межах таких бюджетних асигнувань без необхідності додаткового фінансування.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує проведення публічних консультацій.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та

регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект акта потребує погодження Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством фінансів України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державною регуляторною службою України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Національною службою здоров'я України, Державну міграційну службу України, Спільного представницького органу об'єднань профспілок, Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

Проект акта потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті акту відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту акта не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта не матиме вплив на ринкове середовище, громадян; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Підвищення прозорості та контролю за цільовим використанням бюджетних коштів через цифровізацію обліку послуг, наданих іноземцям. Створення передумов для точного стратегічного планування та прогнозування видатків на охорону здоров'я на основі верифікованих даних ЕСОЗ. Виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема щодо надання соціальних гарантій громадянам Республіки Польща.
Суб'єкти господарювання	Позитивний	Впровадження уніфікованого механізму реєстрації пацієнтів-іноземців в ЕСОЗ, що спрощує адміністративні процедури. Автоматизація процесів ведення первинно-облікової документації в електронній формі.

Міністр охорони здоров'я України
 «_____» _____ 2026 року

Віктор ЛЯШКО